

พระราชกฤษฎีกา

พระราชทานอภัยโทษ

พ.ศ. ๒๕๓๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๑

เป็นปีที่ ๔๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกสมโภชสิริราชสมบัติในมหามงคลสมัยที่ทรงปกครองแผ่นดินยาวนานกว่าพระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ ในวันที่ ๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑ นับเป็นโอกาสสำคัญสมควรพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องราชทัณฑ์ เพื่อให้โอกาสแก่บุคคล

เหล่านี้กลับประพัตติตนเป็นพลเมืองดี อันจะเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๑๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กับมาตรา ๒๖๑ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๓๑”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“ผู้ต้องกักขัง” หมายความว่า ผู้ต้องโทษกักขังแทนโทษจำคุกหรือผู้ต้องกักขังแทนค่าปรับ ที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดก่อนหรือในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

“นักโทษเด็ดขาด” หมายความว่า ผู้ซึ่งในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับเป็นนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือนักโทษตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร

“กำหนดโทษ” หมายความว่า กำหนดโทษซึ่งศาลได้กำหนดไว้ในคำพิพากษาและระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเมื่อคดีถึงที่สุด หรือ

เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กรกฎาคม ๒๕๓๑

กำหนดโทษตามคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายให้ลงโทษ หรือกำหนดโทษ
ดังกล่าวที่ได้ลดโทษลงแล้วโดยการได้รับพระราชทานอภัยโทษ หรือโดย
เหตุอื่น ถ้ามี

“ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก” หมายความว่า ต้องโทษเพราะถูก
ศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี
โดยมิได้ถูกศาลพิพากษาให้เพิ่มโทษฐานกระทำความผิดอีกตามมาตรา ๕๒
หรือมาตรา ๕๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๔ ผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราช
กฤษฎีกานี้ ต้องมีตัวอยู่ในความควบคุมของทางราชการ หรือถูกกักขังไว้
ในสถานที่หรือที่อาศัยที่ศาลหรือทางราชการกำหนด ในวันที่พระราช
กฤษฎีกานี้ใช้บังคับติดต่อกันไปจนถึงวันที่ศาลออกหมายสั่งปล่อยหรือ
ลดโทษ หรือนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งปล่อยหรือลดโทษ ตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๕ ผู้ต้องกักขังจะได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัวไป

มาตรา ๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๕ และมาตรา ๑๐ นักโทษเด็ดขาด
ดังต่อไปนี้ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัวไป

(๑) ผู้ต้องโทษจำคุก ไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี
ซึ่งมีโทษจำคุกตามกำหนดโทษที่จะต้องได้รับต่อไปเหลืออยู่รวมกันไม่เกิน
หกเดือนนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(๒) ผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) เป็นคนพิการโดยตาบอดทั้งสองข้าง มือหรือเท้าด้วนทั้งสองข้าง หรือเป็นคนทุพพลภาพมีลักษณะอันเห็นได้ชัด ซึ่งในกรณีหลังนี้แพทย์ของทางราชการไม่น้อยกว่าสองคนได้ตรวจรับรองเป็นเอกฉันท์ว่า ไม่สามารถประกอบการทำงานหาเลี้ยงชีพได้ตลอดชีวิต

(ข) เป็นคนเจ็บป่วยด้วยวัณโรคระยะอันตราย โรคเรื้อน โรคไตวายเรื้อรัง โรคมะเร็ง หรือโรคจิต ซึ่งทางการเรือนจำได้ทำการรักษามาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือนในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และแพทย์ของทางราชการไม่น้อยกว่าสองคนได้ตรวจรับรองเป็นเอกฉันท์ว่า ไม่สามารถจะรักษาในเรือนจำให้หายได้ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่าห้าปี หรือไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษ

(ค) เป็นหญิงซึ่งแพทย์ของทางราชการตรวจรับรองว่ามีครรภ์ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี มีโทษจำคุกตามกำหนดโทษที่จะต้องได้รับต่อไปเหลืออยู่รวมกันไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(ง) เป็นหญิงซึ่งต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษ

(จ) เป็นคนมีอายุตามที่ปรากฏในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือทะเบียนรายตัวของเรือนจำในกรณีไม่มี

ช้อยู่ในทะเบียนบ้าน ไม่ต่ำกว่าหกสิบปีบริบูรณ์ในวันที่พระราชกฤษฎีกาใช้บังคับ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่าห้าปี หรือไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษ

(ฉ) เป็นผู้ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก และมีอายุตามที่ปรากฏในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือทะเบียนราษฎรของเรือนจำ ในกรณีไม่มีช้อยู่ในทะเบียนบ้าน ยังไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี ต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๒ ของโทษตามกำหนดโทษ

(ช) เป็นผู้ต้องโทษจำคุกเป็นครั้งแรก และโทษตามกำหนดโทษ ไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี จำคุกรวมกันไม่เกินหนึ่งปี

(ซ) เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นเยี่ยม และไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดี โทษจำคุกตามกำหนดโทษที่จะต้องได้รับต่อไปเหลืออยู่รวมกันไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(๓) ผู้ได้รับพักการลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร หรือได้รับการปล่อยตัวคุมประพฤติเนื่องจากการได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ ซึ่งมีได้ปฏิบัติผิดเงื่อนไขแห่งการพักการลงโทษหรือเงื่อนไขการคุมประพฤติจากการได้ลดวันต้องโทษจำคุก

มาตรา ๗ นักโทษเด็ดขาดซึ่งมิได้รับพระราชทานอภัยโทษปล่อยตัวไปตามมาตรา ๖ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษแต่เพียงกรณีหนึ่งกรณีใด ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ต้องโทษประหารชีวิต ให้ลดลงเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต

(๒) ผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต ให้ลดลงเป็นโทษจำคุกห้าสิบปี โดยให้นับแต่วันที่ต้องรับโทษ เว้นแต่กรณีที่จะต้องนับโทษต่อจากคดีอื่น ให้นับโทษต่อจากคดีนั้น

(๓) ผู้ต้องโทษจำคุกไม่ถึงตลอดชีวิต ให้ลดโทษจากกำหนดโทษตามลำดับขั้นนักโทษเด็ดขาดตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ หรือกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร ดังต่อไปนี้

ชั้นเยี่ยม	๑ ใน ๒
ชั้นดีมาก	๑ ใน ๓
ชั้นดี	๑ ใน ๔
ชั้นกลาง	๑ ใน ๕
ชั้นเลว	๑ ใน ๖
ชั้นเลวมาก	๑ ใน ๗

(๔) ผู้ต้องโทษจำคุกเพราะความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทและไม่เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย และในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ผู้นั้นไม่มีคดีอื่น ไม่ว่าในกรณีความผิดคดีเดียวหรือหลายคดีที่ต้องรับหรือจะต้องรับโทษจำคุกอยู่ด้วย ให้ลดโทษจากกำหนดโทษลง ๒ ใน ๓

มาตรา ๘ นักโทษเด็ดขาดซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำมาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนในวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ไม่ว่าจะได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษตามมาตรา ๗ ด้วยหรือไม่ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษลงเป็นพิเศษอีกหนึ่งปี

มาตรา ๙ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษฐานกระทำความผิดต่อกฎหมายด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายด้วยฝิ่น และกฎหมายด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ไม่อยู่ในข่ายได้รับพระราชทานอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่นักโทษเด็ดขาดผู้กระทำความผิดดังกล่าวซึ่งต้องโทษจำคุกต่ำกว่าสามปีตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในคำพิพากษาและระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเมื่อคดีถึงที่สุด หรือที่ได้กำหนดไว้ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษเฉพาะตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘

มาตรา ๑๐ นักโทษเด็ดขาดซึ่งต้องโทษภายหลังวันที่พระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้บังคับ ในลักษณะความผิดดังต่อไปนี้ ให้ได้รับพระราชทานอภัยโทษลดโทษ เฉพาะตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘

(๑) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐบาลในราชอาณาจักร และความผิดต่อความมั่นคงของรัฐบาลนอกราชอาณาจักร ตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ความผิดตามมาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๑๘ มาตรา ๒๒๐
วรรคสอง มาตรา ๒๒๒ มาตรา ๒๒๔ มาตรา ๒๒๖ วรรคสอง มาตรา
๒๓๓ มาตรา ๒๓๗ ทวิ มาตรา ๒๓๗ ตริ มาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๒
มาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๓๑๓ วรรคสองและวรรคสาม แห่งประมวล
กฎหมายอาญา

มาตรา ๑๑ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ ผู้พิพากษาศาลแห่ง
ท้องที่หรือตุลาการศาลทหารแห่งท้องที่หนึ่งคน และอัยการแห่งท้องที่
หรืออัยการทหารแห่งท้องที่หนึ่งคน รวมสามคนเป็นคณะกรรมการ มี
หน้าที่ตรวจสอบผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษ และส่งรายชื่อต่อศาล
แห่งท้องที่ให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ
เพื่อความสะดวกแก่ศาลแห่งท้องที่นั้นพิจารณาออกหมายสั่งปล่อยหรือลด
โทษ แล้วแต่กรณี

ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ซึ่งถูกลงโทษจำคุกตามคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมาย
ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษ ให้คณะกรรมการดังกล่าวในวรรคหนึ่ง
มีหน้าที่ตรวจสอบและส่งรายชื่อต่อนายกรัฐมนตรีให้เสร็จภายในหกสิบวัน
นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ เพื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณา
ออกคำสั่งปล่อยหรือลดโทษ แล้วแต่กรณี

เมื่อได้มีหมายหรือคำสั่งปล่อยหรือลดโทษแล้ว ให้คณะกรรมการ
ทำบัญชีผู้ซึ่งได้รับพระราชทานอภัยโทษหรือลดโทษเก็บไว้ที่เรือนจำหรือ
ทัณฑสถานหนึ่งฉบับ ส่งศาลหนึ่งฉบับ ส่งกระทรวงมหาดไทยหนึ่งฉบับ
และทูลเกล้าฯ ถวายอีกหนึ่งฉบับ

ถ้าการแต่งตั้งกรรมการบางคนตามวรรคหนึ่ง จะไม่สะดวกในการปฏิบัติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการตามที่เห็นสมควรเป็นกรรมการแทนได้

ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของคณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบและส่งรายชื่อผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยขาด

มาตรา ๑๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับนักโทษตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งข้าราชการเป็นคณะกรรมการตามที่เห็นสมควร มีหน้าที่ตรวจสอบผู้ซึ่งจะได้รับพระราชทานอภัยโทษและส่งรายชื่อต่อศาลทหารกรุงเทพ ศาลมณฑลทหาร หรือศาลจังหวัดทหาร แล้วแต่กรณี ให้เสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ เพื่อความสะดวกแก่ศาลทหารดังกล่าวพิจารณาออกหมายส่งปล่อยหรือลดโทษ แล้วแต่กรณี

ให้นำมาตรา ๑๑ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการนำบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้มาใช้บังคับแก่นักโทษตามกฎหมายว่าด้วยเรือนจำทหาร นอกจากที่ได้บัญญัติไว้แล้วในพระราชกฤษฎีกานี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมพิจารณาสั่งเทียบกรณีให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้

เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๑๐๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑ กรกฎาคม ๒๕๓๑

มาตรา ๑๓ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ดิลกสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : - เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เนื่องในวโรกาสพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกสมโภชสิริราชสมบัติในมหามงคลสมัยที่ทรงปกครองแผ่นดินยาวนานกว่าพระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ ในวันที่ ๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑ นับเป็นโอกาสสำคัญ สมควรพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องราชทัณฑ์ เพื่อให้โอกาสแก่บุคคลเหล่านั้นกลับประพฤติตนเป็นพลเมืองดี อันจะเป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้